

Tárgy: **Váci új Duna-híd előkészítése érdekében Döntéselőkészítő Tanulmány, Tanulmányterv, Környezeti hatástanulmány készítése**

Megrendelő:

ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM

1054 Budapest, Alkotmány utca 5.
Levelezési cím: 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.
E-mail: info@ekm.gov.hu

PST kód:

K000.12.

Tervezői konzorcium:

UNITEF-RODEN KONZORCIUM

Vezető tag:

UNITEF83 Műszaki Tervező és Fejlesztő Zrt.

Cím: 1119 Budapest, Bornemissza tér 12. Telefon: +36-1-205-6330, Telefax: +36-1-205-6325
E-mail: unitef@unitef.hu Weblap: www.unitef.hu

Tagcég:

RODEN Mérnöki Iroda Kft.

1089 Budapest, Villám u. 13. Tel: (36-1) 814 - 9700 Fax: (36-1) 814 - 9703
e-mail: roden@roden.hu www.roden.hu

Vezérigazgató helyettes Magasépítési igazgató: Molnár Kázmér	Vezérigazgató helyettes Közlekedési igazgató: Róna Tivadar	Vezérigazgató: Szórádi Róbert	Ügyvezető igazgató: Trenka Sándor	Ügyvezető igazgató: Major Zoltán
Hídépítés szakági koordinátor: Tomasovszki János	Projektvezető helyettes: Goda Zsolt	Projektvezető: Hubert András	Kiemelt projektvezető: Kőrösi Gábor	Komplex iroda igazgató: Kovács Márton
				Út-tervező iroda igazgató, projektvezető: Sántha Zoltán

Szaktervező:

UNITEF83 Műszaki Tervező és Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság
1119 Budapest, Bornemissza tér 12. Tel.: 1-205-6330 Fax.: 1-205-6325
e-mail: unitef@unitef.hu www.unitef.hu

Tervszám:

41801

Tervező: Molnár Veronika	Tervező: Zlinszky-Donát Eszter	Tervező: Katona Orsolya	Tervező: László Viktor	Felelős tervező: Endrődi Péter (01-10701)	Tervellenőr: Cseppely Nóra

Szakág:

KÖRNYEZETI HATÁSTANULMÁNY

Szállítási ütem jele:

V03

Tervfázis:

Előkészítő vizsgálat

Szakág jele:

KHT

Megnevezés:

Előzetes régészeti dokumentáció

Dátum:

2025.01.11.

Méretarány:

19xA4

Rajzszám:

01.05.

Fájl elnevezés:

V_00_KHT_01.05_V03

***ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ
ELŐKÉSZÍTŐ MUNKARÉSZ
Adatgyűjtés, Terepbejárás alapján
(ERD-I.)***

VÁCI ÚJ DUNA-HÍD ELŐKÉSZÍTÉSE

A

UNITEF'83 ZRT.

megrendelésére

készítette:

A

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

2024

1. AZ ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ TÁRGYA, ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, KÉSZÍTŐI

1.1. Az ERD tárgya: Váci új Duna-híd előkészítése

1.2. A tervezett változtatás helyszíne: Vác, Tahitótfalu és Sződliget közigazgatási területén

1.3. Az ERD megrendelője: Unitef'83 Zrt.

1.4. Az ERD megrendelésének célja: Környezetvédelmi hatástanulmány

1.5. Készítette: Magyar Nemzeti Múzeum

1.6. Az ERD elkészítése során *a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kötv.) és a Kormány, a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormány rendeletének (Korm. R.)* előírásait alkalmaztuk.

1.7. A Kötv. 23/C. § (5) bekezdésének megfelelően az ERD-t próbafeltárás alkalmazásával kell elkészíteni. Mivel az ERD megrendelésekor a próbafeltárást nem lehetett elvégezni, *az ERD* – a Korm. R. 39. § (1) bekezdése alapján – *több munkafázisban készül.* A Korm. R. 40. § (8) bekezdése szerint, amennyiben az első hatósági eljárás megindításakor a próbafeltárást akadályozó körülmény még nem hárult el, az ERD addig elkészült munkafázisait kell csatolni a kérelemhez. A feltárási projekttervvel záródó ERD, az akadályozó körülmények megszűnése után (vö.: Korm. R. 39. § (2) bekezdés) elvégzett próbafeltárás eredményei alapján készíthető el, a következő munkafázisban.

1.8. A beruházás a 345/2012. (XII. 6.) Korm. R. 1. melléklet 1.2.114. pont értelmében nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedés infrastruktúra-beruházás.

2. RÉGÉSZETI ÉRTÉKVIZSGÁLAT, LELŐHELY-DIAGNOSZTIKAI VIZSGÁLATOK

2.1. Adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtés

A tervezett nyomvonal-változatok Pest vármegyében, Vác, Tahitótfalu és Sződliget közigazgatási területén haladnak.

A változatok nagyobb szakaszai a Duna menti síkságon, részben a Vác-Pesti-Duna-völgy enyhén hullámos, ártéri síkságon haladnak Vác és Tahitótfalu területén. A felszíni formák döntő többsége a folyóvizek eróziós és akkumulációs tevékenységéhez kapcsolódik. Jelenleg a felszínt néhány m vastag holocén öntésiszap borítja, az ezek alatt települt folyami kavicsos rétegsor a folyó medrének negyedidőszaki eltolódása, kanyargása során halmozódott fel. A pleisztocén végétől magasártéri helyzetben lévő Szentendrei-szigeten futóhomok-képződés ment végbe. A terület a

Dunának Váctól a Csepel-szigetig terjedő ártéri területe a két oldalról befolyó patakok torkolati szakaszával.

Az egyik változat Sződligeten is áthalad, mely már a Pesti-hordalékkúp-síkság kistáj területén található, ahol a felszín döntő többsége közepes magasságú, tagolt síkság, domborzati formái fluvialis és deráziós úton képződtek.¹

A közhiteles lelőhely-nyilvántartás, a szakirodalmi és térképészeti kutatások során a nyomvonaltervezetek által érintett terület 250 m-es övezetében **51** nyilvántartott régészeti lelőhelyre utaló adatot gyűjtöttünk.

A lelőhelyekről további információkat szereztünk a Magyarország Régészeti Topográfiája (MRT) 7. és 9. kötetéből.² Az érintett Pest vármegyei településeken a topográfia kutatásainak keretein belül az 1960-as és '70-80-as években intenzív terepbejárásokat végeztek, valamint a területre vonatkozóan részletesen feldolgozták a történeti forrásokat.

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését a térképmelléleteken ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „*Terinformatika*” mappájában érhetők el.

2.2. Régészeti terepbejárás

A tervezett nyomvonalváltozatok felszíni vizsgálatait 2024. március 6-án végeztük el több csapatban. Az évszaktól adódóan változékonny megfigyelési viszonyok között tudtuk kutatni a mezőgazdasági művelés alatt álló területeket. A sarjadó vetéssel fedett, a szántott és boronált földeket lehetett viszonylag jól lehetett vizsgálni, a már sűrű repcét viszont egyáltalán nem.

A bejárást a Duna két oldalán kezdtük.

Összesen 6 új régészeti lelőhelyet azonosítottunk, kettőt a Duna K-i oldalán, Vác területén: Vác – Szurdok É (E4 változat) és Vác – Kovács-tanya (D1 változat), valamint négy lelőhelyet a szigeten belül: Tahitótfalu – Kenderes, Tahitótfalu – Hosszak és Tahitótfalu – Szerűs kertek (összes változat), illetve Tahitótfalu – Alsó-Nagyárok É (D1 változat).

---

¹ Magyarország kistájainak katasztere I. Szerk.: Marosi S. – Somogyi S. Budapest, 1990.

² MRT 7. (Magyarország régészeti topográfiája 7.): Pest megye régészeti topográfiája – A budai és a szentendrei járás. Szerk.: Torma István. Budapest, 1986.

MRT 9. (Magyarország régészeti topográfiája 9.): Pest megye régészeti topográfiája – A szobi és a váci járás. Szerk.: Torma István. Budapest, 1993.

A korábban ismert régészeti lelőhelyek közül a Duna K-i oldalán azonosítottuk a 12086 (E4 vált.) és 71779 (D2 vált.) azon. sz. lelőhelyeket, méretük nem változott. Az E4 változatot érintő 12107 azon. sz. lelőhelyet csak ugaron hagyott területen lehetett kutatni, leletanyag nem került elő. A változatok által érintett többi lelőhelyet nem tudtuk bejárni.

A szigeten belül a 11780 azon. sz. régészeti lelőhely mérete ÉK-i irányba kissé nőtt, és az eddig ismert korszakok mellett római kori leletanyag is előkerült innen. Ezen kívül a 11781 azon. sz. lelőhely K-i szélét kutattuk, most innen régészeti leletanyag nem került elő.

Ezekén kívül a szigeten 3 helyszínt régészeti érdekű területnek jelöltünk a nyomvonalváltozatokon, mivel a talált leletanyag csekélyebb száma alapján nem lehetett lelőhelyet meghatározni a területükön: D2 változaton RÉ1: bronzkor és római kor, és RÉ2: római kor, valamint az E4 változaton RÉ3: római kor.

A vizsgált területet és az azonosított régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését az átnézeti és az 1-3. sz. térképmelléleteken ábrázoltuk.

2.3. AZ ÉRTÉKVIZSGÁLAT EREDMÉNYÉNEK ÖSSZEFOGLALÁSA

A régészeti értékvizsgálat során – az adatgyűjtés és terepbejárás összesített eredményei alapján – az alábbi régészeti lelőhelyeket azonosítottuk a vizsgált nyomvonalváltozatok 250 m-es környezetében:

D1 változat:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Vác – Kovács-tanya	Új lelőhely	terepbejárás	telep	bronzkor, római kor	50 m-es pufferzónában
Vác – Domb u. 6.	56562	terepbejárás	sír	ismeretlen kor	pufferzónában
Vác – Derecske (Akasztófa-dűlő, Mészhomoktégla-gyár)	12083, MRT 9. 31/20.	ásatás, terepbejárás, régészeti megfigyelés	bizonytalan lelet telep sír, temető sánc	középső rézkor Baden-k., urnamezős k., k-i Hallstatt-k., kelta, római kor, honfoglalás kor, Árpád-kor kora és középső bronzkor, honfoglalás kor, Árpád-kor középkor	pufferzónában
Vác – Hétkápolna	12082, MRT 9. 31/19.	ásatás, terepbejárás	telep temető	őskor őskor,	50 m-es pufferzónában

			szórvány	honfoglalás kor, Árpád-kor k-i Hallstatt-k., késő középkor	
Vác – Alsóvárosi temető	12150, MRT 9. 31/87.	terepbejárás	telep	őskor, római kor	pufferzónában
Vác – Földváry kastély	56565	terepbejárás	telep	őskor	pufferzónában
Vác – Petőfi utca 56-60.	12164, MRT 9. 31/101.	terepbejárás, régészeti megfigyelés	telep	római kor, honfoglalás kor, késő középkor	pufferzónában
Vác – Budapesti főút	12149, MRT 9. 31/86.	terepbejárás	telep	Hatvan-k., honfoglalás kor	pufferzónában
Vác – Quel Rudolf utca 4.	26553, MRT 9. 31/4.	régészeti megfigyelés	telep sír	kora vaskor, kelta újkor	pufferzónában
Vác – Burgundia	12067, MRT 9. 31/4.	régészeti megfigyelés, terepbejárás	telep sír	római kor, Árpád-kor késő középkor	pufferzónában
Vác – Mária utca 6.	26552, MRT 9. 31/4.	régészeti megfigyelés	sír szórvány	ismeretlen kor késő középkor	pufferzónában
Vác – Alsóváros	12119, MRT 9. 31/56.	régészeti megfigyelés, terepbejárás, próbafeltárás, geofizikai mérés	telep pince, éremlelet szórvány	római kor, középkor, újkor középkor Árpád-kor	pufferzónában
Vác – Halastavak	12071, MRT 9. 31/8.	terepbejárás, geofizikai mérés, próbafeltárás	kőház, halastó	késő középkor	pufferzónában
Vác – Géza király tér (Vár) <u>kiemelten védett</u>	12064, MRT 9. 31/1.	ásatás, helyszíni szemle, terepbejárás, légifotózás, régészeti megfigyelés	vár palánk-vár, kőház palota templom, kolostor település telep	középkor török kor késő középkor Árpád-kor, késő középkor Árpád-kor késő rézkor, kelta, római kor, honfoglalás kor	50 m-es pufferzónában
Vác – Magyar város	12065, MRT 9. 31/2.	terepbejárás	város	középkor	50 m-es pufferzónában
Vác – Magyar város-Török fürdő	12170, MRT 9. 31/2c.	adattári dokumentáció	fürdő	késő középkor	pufferzónában
Vác – Magyar város-Tímár utca	12176, MRT 9. 31/2i.	ásatás	telep sír	bronzkor, népvándorlás kor, késő középkor, török kor ismeretlen kor	pufferzónában
Vác – Német város-Március 15. tér 9. és 11. (Török fürdő)	12189, MRT 9. 31/3f.	adattári dokumentáció	templom, fürdő	késő középkor	pufferzónában

Vác – Magyar város-Budapesti főút	12171, MRT 9. 31/2d.	helyszíni szemle, ásatás	sír, fal pince	középkor késő középkor	pufferzónában
Tahitótfalu – Pokolesárda	11778, MRT 7. 30/1.	terepbejárás, ásatás	telep faluhely	DVK, Baden-k., honfoglalás kor középkor	érintett
Tahitótfalu – Pokolesárda	11799, MRT 7. 30/22.	terepbejárás	telep sír (hamv.)	Vatya-k. harangedényes cs. Hatvan-k.	érintett
Tahitótfalu – Tordák (a középkori Torda falu)	11788, MRT 7. 30/11.	terepbejárás, ásatás, régészeti megfigyelés	telep faluhely templom urnasír	urnamezős k., késő népvándorlás kor középkor késő középkor kora bronzkor	pufferzónában
Tahitótfalu – Alsó-Nagyárok É	Új lelőhely	terepbejárás	telep	DVK (kottafejes), római kor	érintett
Tahitótfalu – Hosszak	Új lelőhely	terepbejárás	telep	bronzkor, késő bronzkor, római kor, késő középkor, kora újkor	érintett
Tahitótfalu – Szerűs kertek	Új lelőhely	terepbejárás	telep	bronzkor, római kor, Árpád-kor, késő középkor	érintett
Tahitótfalu – Kerti-földek	11795, MRT 7. 30/18.	terepbejárás	telep	kora vaskor, középkor	pufferzónában
Tahitótfalu – Kenderes	Új lelőhely	terepbejárás	telep	rézkor, római kor, késő középkor-kora újkor	érintett
Tahitótfalu – Ugró	11801, MRT 7. 30/24.	adattári dokumentáció	bizonytalan leletek	Vatya-k., halomsíros, urnamezős k.	pufferzónában
Tahitótfalu – Kenderesek	11780, MRT 7. 30/3.	terepbejárás, helyszíni szemle, régészeti megfigyelés	telep urnasír	Baden-k., halomsíros k., urnamezős k., római kor, középkor Vatya-k.	érintett
Tahitótfalu – Tahi	11802, MRT 7. 30/25.	terepbejárás, helyszíni szemle, régészeti megfigyelés	telep	Hatvan-k., Vatya-k.	pufferzónában
Tahitótfalu – Tahi	11792, MRT 7. 30/15.	terepbejárás, régészeti megfigyelés	telep faluhely templom, épület	Vatya-k. középkor késő középkor	pufferzónában

D2 változat:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Szödliget – Csörög	11725, MRT 9. 29/4.	terepbejárás, próbafeltárás, ásatás,	telep	urnamezős k., római kor, avar	pufferzónában

		<i>régészeti megfigyelés</i>			
<i>Sződliget – Csörögi-dűlő I.</i>	71779	<i>terepbejárás, próbafeltárás, ásatás</i>	<i>telep</i>	<i>római kor, kvád, avar, középkor</i>	<i>érintett</i>
<i>Sződliget – Csörög</i>	11726, MRT 9. 29/5.	<i>terepbejárás, próbafeltárás, régészeti megfigyelés</i>	<i>telep</i>	<i>avar (8-9. sz.)</i>	<i>érintett</i>
<i>Vác – Zsellér-dűlő</i>	12089, MRT 9. 31/26.	<i>terepbejárás, régészeti megfigyelés</i>	<i>telep</i>	<i>avar (8-9. sz.)</i>	<i>érintett</i>
<i>Vác – Alte Schanze</i>	12160, MRT 9. 31/97.	<i>terepbejárás</i>	<i>sánc</i>	<i>középkor</i>	<i>pufferzónában</i>
<i>Vác – Duna-part</i>	12112, MRT 9. 31/49.	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>bronzkor</i>	<i>pufferzónában</i>
<i>Sződliget – Duna part</i>	78943	<i>helyszíni szemle, terepbejárás</i>	<i>malom(?) (híd?)</i>	<i>ismeretlen kor</i>	<i>50 m-es pufferzónában</i>
<i>Tahitótfalu – Bogon-háti-irtványok</i>	11779, MRT 7. 30/2.	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>bronzkor, késő bronzkor, késő középkor</i>	<i>érintett</i>
<i>Tahitótfalu – Szerűs kertek</i>	<i>Új lelőhely</i>	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>bronzkor, római kor, Árpád-kor, késő középkor</i>	<i>érintett</i>
<i>Tahitótfalu – Kerti-földek</i>	11795, MRT 7. 30/18.	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>kora vaskor, középkor</i>	<i>pufferzónában</i>
<i>Tahitótfalu – Hosszak</i>	<i>Új lelőhely</i>	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>bronzkor, késő bronzkor, római kor, késő középkor, kora újkor</i>	<i>érintett</i>
<i>Tahitótfalu – Kenderes</i>	<i>Új lelőhely</i>	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>rézkor, római kor, késő középkor-kora újkor</i>	<i>érintett</i>
<i>Tahitótfalu – Ugró</i>	11801, MRT 7. 30/24.	<i>adattári dokumentáció</i>	<i>bizonytalan leletek</i>	<i>Vatya-k., halomsíros, urnamezős k.</i>	<i>pufferzónában</i>
<i>Tahitótfalu – Szentpéter</i> <i>(a középkori Szentpéter falu)</i>	11781, MRT 7. 30/4.	<i>terepbejárás, helyszíni szemle, régészeti megfigyelés</i>	<i>telep</i> <i>őrtorony faluhely templom</i>	<i>DVK (kottafejes és zseliz k.), urnamezős k. római kor középkor késő középkor</i>	<i>pufferzónában</i>
<i>Tahitótfalu – Kenderesek</i>	11780, MRT 7. 30/3.	<i>terepbejárás, helyszíni szemle, régészeti megfigyelés</i>	<i>telep</i> <i>urnasír</i>	<i>Baden-k., halomsíros k., urnamezős k., római kor, középkor Vatya-k.</i>	<i>érintett</i>
<i>Tahitótfalu – Tahi</i>	11802, MRT 7. 30/25.	<i>terepbejárás, helyszíni szemle, régészeti</i>	<i>telep</i>	<i>Hatvan-k., Vatya-k.</i>	<i>pufferzónában</i>

		<i>megfigyelés</i>			
<i>Tahitótfalu – Tahi</i>	<i>11792, MRT 7. 30/15.</i>	<i>terepbejárás, régészeti megfigyelés</i>	<i>telep faluhely templom, épület</i>	<i>Vatya-k. középkor késő középkor</i>	pufferzónában

E4 változat:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
<i>Vác – Gombási út</i>	<i>26554</i>	<i>régészeti megfigyelés, terepbejárás</i>	<i>telep szórvány</i>	<i>őskor Árpád-kor, késő középkor, újkor</i>	pufferzónában
<i>Vác – Téglaházi-dűlő</i> <i>(a középkori Naszály falu része)</i>	<i>12107, MRT 9. 31/44.</i>	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>késő neolitikum-kora rézkor, bronzkor? honfoglalás kor, Árpád-kor</i>	érintett
<i>Vác – Szurdok É</i>	<i>Új leelőhely</i>	<i>terepbejárás</i>	<i>telep szórvány</i>	<i>késő bronzkor-kora vaskor római kor</i>	érintett
<i>Vác – Cigány-völgy</i>	<i>12087, MRT 9. 31/24.</i>	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>bronzkor, késő kelta</i>	érintett
<i>Vác – Cigány-völgy</i>	<i>12086, MRT 9. 31/23.</i>	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>bronzkor, halomsíros k.</i>	érintett
<i>Vác – Cigány-völgy</i>	<i>12088, MRT 9. 31/25.</i>	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>DVK (kottafejes és zseliz k.), Baden-k., bronzkor, k-i Hallstatt-k., szkita, késő népvándorlás kor, Árpád-kor</i>	pufferzónában
<i>Vác – Építők útja</i>	<i>12075, MRT 9. 31/12.</i>	<i>ásatás, terepbejárás</i>	<i>telep temető</i>	<i>DVK (kottafejes és zseliz k.), késő bronzkor, népvándorlás kor (avar kor) bodrogkeresz-túri k., halomsíros k., népvándorlás kor</i>	érintett
<i>Vác – Kőhid</i>	<i>48160</i>	<i>régészeti megfigyelés</i>	<i>telep</i>	<i>késő bronzkor</i>	pufferzónában
<i>Vác – Tüzerlaktanya</i>	<i>12074, MRT 9. 31/11.</i>	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>DVK (kottafejes és zseliz k.), Baden-k., halomsíros k., kelta, római kor</i>	érintett
<i>Tahitótfalu – Pankúti-domb</i>	<i>11784, MRT 7. 30/7.</i>	<i>terepbejárás</i>	<i>telep</i>	<i>lengyeli k., Baden-k., Vatya-k., késő kelta, római kor, Árpád-kor</i>	érintett
<i>Tahitótfalu – Pankúti-domb</i>	<i>11782, MRT 7. 30/5.</i>	<i>terepbejárás</i>	<i>telep sír</i>	<i>kelta, római kor késő</i>	pufferzónában

			bizonytalan lelet	népvándorlás kor honfoglalás kor	
Tahitótfalu – Pankúti-domb	11783, MRT 7. 30/6.	terepbejárás	telep	DVK, kelta, középkor	pufferzónában
Tahitótfalu – Szentpéteri-dűlő	11798, MRT 7. 30/21.	terepbejárás	telep	DVK (kottafejes és zseliz k.), Baden-k., kora bronzkor, mészbetétes k. k., urnamezős k., kelta, késő avar, honfoglalás kor, Árpád-kor urnamezős k.	50 m-es pufferzónában
Tahitótfalu – Szentpéter (a középkori Szentpéter falu)	11781, MRT 7. 30/4.	terepbejárás, helyszíni szemle, régészeti megfigyelés	sír telep őrtorony faluhely templom	DVK (kottafejes és zseliz k.), urnamezős k. római kor középkor késő középkor	érintett
Tahitótfalu – Kenderes	Új lelőhely	terepbejárás	telep	rézkor, római kor, késő középkor-kora újkor	érintett
Tahitótfalu – Hosszak	Új lelőhely	terepbejárás	telep	bronzkor, késő bronzkor, római kor, késő középkor, kora újkor	érintett
Tahitótfalu – Szerűs kertek	Új lelőhely	terepbejárás	telep	bronzkor, római kor, Árpád-kor, késő középkor	érintett
Tahitótfalu – Kerti-földek	11795, MRT 7. 30/18.	terepbejárás	telep	kora vaskor, középkor	pufferzónában
Tahitótfalu – Kenderesek	11780, MRT 7. 30/3.	terepbejárás, helyszíni szemle, régészeti megfigyelés	telep urnasír	Baden-k., halomsíros k., urnamezős k., római kor, középkor Vátya-k.	érintett
Tahitótfalu – Tahi	11802, MRT 7. 30/25.	terepbejárás, helyszíni szemle, régészeti megfigyelés	telep	Hatvan-k., Vátya-k.	pufferzónában
Tahitótfalu – Tahi	11792, MRT 7. 30/15.	terepbejárás, régészeti megfigyelés	telep faluhely templom, épület	Vátya-k. középkor késő középkor	pufferzónában

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését az átnézeti és az 1-3. sz. térképmellékleteken ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetőek el.

3. KUTATÁSI TERV

3.1. A változtatási szándékok ismertetése

A projekt során a 11. sz. főút és M2 autót út között létesítendő közúti kapcsolatot tervezik megvalósítani, a Duna bal partján Göd és Verőce, a jobb partján Szentendre és Dunabogdány közötti területsávban, hídműtárggyal a Duna főágán és a Szentendrei-Duna ágon. A tervezett út 2x1 forgalmi sávval, II. rendű főútként tervezett.

Jelenleg 3 nyomvonalváltozat – D1, D2 és E4 tervezett.

E4 változat:

Vác É-i oldalán, az M2 autótúton tervezett pihenő és csomópontból indulna a változat, követve a Felső-Gombás patak vonalát, völgyeletét haladna a Duna felé. A 2. sz. főúthoz közeledve a nyomvonal keresztezi a MÁV 70-es számú Budapest-Szob vasút vonalát, illetve magát a 2. sz. főutat is, ahol egy külön összekötő útszakasszal lehet biztosítani a közúti kapcsolatot. A Szentendrei-szigeten a 1113 j. összekötő út nyomvonalán haladna délnyugati irányba mintegy 2400 m hosszban. Ezután csatlakozna Tahitótfalu elkerülő útjához egy szintbeni csomópontban. Az új nyomvonal kb. 6,6 km hosszúságú. Ez a Tahitótfalu települési forgalmának csökkentésére a Tildy Zoltán hídtól északra megépült védtöltés vonalát felhasználva kerülne összekötésre az É4-es nyomvonallal. Az elkerülő a teljes település elkerülését biztosítaná, a településtől keletre, attól kb. 300-400 m-re helyezkedne el és kötne vissza a település déli részén a 1113.j. összekötő útba.

D1 változat:

A változat az M2 autótút Vác-Dél csomópontjából indul, majd a 2104 j. összekötő út nyomvonalán haladna. A 70 sz. Budapest-Szob és a 71 sz. Budapest-Vácrátót-Vác vasút vonal korrekciós szakaszát külön szintben keresztezi egy műtárggyal. A 2. sz. főutat elérve a meglévő csomópont kapacitásbővítő fejlesztése szükséges. Ezt követően a 2. sz. főút nyomvonalán vezetne tovább mintegy 500 m hosszban északi irányban, ahol eléri a Vác déli határán lévő körforgalmi csomópontot. Ezt a csomópontot felhasználva, a körforgalom nyugati ágán haladna tovább a nyomvonal a Gombás-patak déli oldalán, majd északra fordulna és a Bajcsy-Zsilinszky Endre utca környékén fordulna rá a Duna fő ágára. A Szentendrei-szigeten a híd műtárgyat követően visszakötően csatlakozna a 1114 j. összekötő útra, majd a Tótfalut északról majd nyugatról elkerülő úthoz, és visszakötne a meglévő Tahi-hídra. A nyomvonalváltozathoz tartozik Tótfalu délkeleti elkerülő szakasza is.

D2 változat:

A változat az M2 autótút Sződligeti csomópontjától indulna. A 2135 j. Sződligeti összekötő út nyomvonalán vezetne, különbszintben keresztezi a 70. sz. Budapest-Szob vasútvonalat, és Václiget térségében egy tervezett körforgalmi csomóponttal csatlakozna a 2.sz. főúthoz. Onnan nyugati irányba a Duna fő ágán keresztül észak-nyugati irányba fordulna, majd Tótfalu belterületét északról, majd nyugatról kerülve visszakötne a meglévő Tahi-hídra.

Egyéb műszaki adatok (mélység, technológia stb.) a tervezés jelenlegi fázisában még nem állnak rendelkezésre.

3.2. Örökségvédelmi hatáselemzés és az ERD II. fázisában javasolt lelőhely-diagnosztikai vizsgálatok meghatározása

A teljes vizsgálati területen összesen 57 régészeti lelőhelyet azonosítottunk.

A régészeti lelőhelyek a Kötv. alapján általános védelem alatt állnak. A Kötv. 19. § (2) szerint a régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el.

A beruházás tervezése során feltétlenül figyelembe kell venni a szükséges régészeti feltárások idő- és költségigényét.

A régészeti értékvizsgálat során, a tervezett nyomvonalak területén egy helyszínen lehetnek olyan helyben megtartandó örökségi elemek, amelyeket a Korm. R. 21. § (3) bekezdés alapján a földmunkával el kell kerülni.

A D2 változat 50 m-es övezetében a 78943, Sződliget – Duna part régészeti lelőhelyen malom vagy esetleg híd maradványait azonosították felszíni, terepi vizsgálati módszerekkel. A lelőhelyet ismert kiterjedésében a Megrendelő javaslatunkra a tervezett nyomvonallal elkerüli.

Az E4 változat érinti a 11781, Tahitótfalu – Szentpéter (MRT 7. 30/4.) lelőhelyet, mely a középkori Szentpéter falu helyszíne. A tervezés azonban itt a meglévő 1113 j. összekötő úton haladna, mely a lelőhely K-i szélé, az út szűkebb környezete nem hordoz örökségi kockázatokat, épített örökségi elemekre utaló jelenségeket itt nem találtunk.

A védtöltéstől megközelítőleg 20 m-re, az erdőben található a tótfalui régi temető. Bár nem régészeti korú, de a tervezett elkerülő út építésekor ennek bolygatását szintén nem javasoljuk.

Mivel a tervezés jelenlegi fázisában még nem ismertek a műszaki paraméterek, valamint a földmunkák pontos szélessége és mélysége, így a további örökségvédelmi javaslatok a kivitelezési tervek ismeretében a későbbiek folyamán még változhatnak.

Az alábbiakban külön táblázatban összegezzük a javasolt örökségvédelmi vizsgálatokat, valamint a lelőhelyeknek a tervezett változtatások általi érintettségét:

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Érintettsége:	További javaslat:
<i>Vác – Magyar város</i>	<i>12065, MRT 9. 31/2.</i>	D1 változat	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Tahitótfalu – Pokolcsárda</i>	<i>11799, MRT 7. 30/22.</i>	D1 változat	<i>Próbafeltárás</i>
<i>Tahitótfalu – Alsó-Nagyváros É</i>	<i>Új lelőhely</i>	D1 változat	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Tahitótfalu – Hosszak</i>	<i>Új lelőhely</i>	D1, D2 E4 változatok	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Tahitótfalu – Szérűs kertek</i>	<i>Új lelőhely</i>	D1, D2 E4 változatok	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Tahitótfalu – Kenderesek</i>	<i>11780, MRT 7. 30/3.</i>	D1, D2 E4 változatok	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Tahitótfalu – Kenderes</i>	<i>Új lelőhely</i>	D1, D2 E4 változatok	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Tahitótfalu – Bogon-háti-irtványok</i>	<i>11779, MRT 7. 30/2.</i>	D2 változat	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Vác – Téglaházi-dűlő</i>	<i>12107, MRT 9. 31/44.</i>	E4 változat	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Vác – Szurdok É</i>	<i>Új lelőhely</i>	E4 változat	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Vác – Cigány-völgy</i>	<i>12087, MRT 9. 31/24.</i>	E4 változat	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>
<i>Vác – Cigány-völgy</i>	<i>12086, MRT 9. 31/23.</i>	E4 változat	<i>Geofizikai kutatás, Próbafeltárás</i>

Az időszakos és tartós fedettségéből adódóan a terepbejárást nem lehetett mindenhol elvégezni a nyomvonalon, valamint a megfigyelési körülmények sem voltak mindig ideálisak, így még számítani lehet további, eddig ismeretlen lelőhelyek előkerülésére. A fentiek mellett a felszíni kutatás korlátozottsága miatt figyelembe kell venni, hogy az azonosított lelőhelyek feltehetően nagyobb kiterjedésűek, mint ahogy azt fel tudtuk mérni. Ezeken túl jelentős kockázati tényezőt jelentenek a régészeti korú temetők is, mivel felszíni vizsgálattal csak nehezen lehet azonosítani őket, viszont feltárásuk idő és költségigényes.

Az ERD következő fázisában geofizikai felméréssel és próbafeltárással az ismert régészeti lelőhelyeken kívüli, terepbejárással nem kutatható, de régészeti szempontból kedvező területeket is vizsgálni szükséges.

A geofizikai kutatás mértékétől függően próbafeltárással általában a lelőhely nyomvonal által érintett területének megközelítőleg 5-10 %-át (érdemes vizsgálni, hogy eredménnyel szolgáljon.

Jelen beruházás esetében a *geofizikai vizsgálatok, valamint a próbafeltárássra javasolt terület nagyságát a végleges műszaki adatok, kiviteli tervek ismeretében lehet majd meghatározni.*

A mezőgazdasági művelésű területek geofizikai mérések elvégzésére legalkalmasabb a növényzet maximum 10 cm magasságú időszak, melynek során a felszín egyenletes simaságú. A mérések elvégzését egyértelműen kizárja a 25 cm-nél magasabb vegetáció, a zöldkár lehetősége és a mélyszántottság.

A Korm. R. 39. § (2) bekezdése alapján próbafeltárásokra csak az akadályozó körülmények elhárulását követően kerülhet sor, régészeti munkavégzésre alkalmas állapotú területen, amelynek szempontjait a Korm. R. 34. § (3) bekezdése határozza meg. A feltárások megkezdése előtt a beruházónak el kell végeztetni a területen a fakitermelést, bozót- és egyéb növényzet irtását, az építési, bontási, vagy egyéb hulladék eltávolítását, a lőszer- és tűzszerészeti vizsgálatot és mentesítést, illetve az erről szóló minőségbiztosítási jegyzőkönyvet a feltárást végző intézménynek átadnia. Biztosítani kell a feltárandó terület megközelíthetőségét, ki kell jelölnie a közművezetéseket és köteles átadnia ezek leíró és térképes dokumentációját lehetőleg EOV-rendszerben készült állomány formájában.

A Korm. R. 36. § (2) bekezdés alapján a gépi és kézi földmunkát a régész irányítása mellett kell végezni, olyan *munkagép* (gumikerekes forgókotró, iszapoló vagy rézsűző kanállal) alkalmazásával, amely alkalmas a régészeti jelenségek jelentkezési szintjén a régészeti tükörfelület kialakítására.

A Kötv. 21. § (2) bekezdés szerint a szükséges próbafeltáráásokat a régészeti rétegsor aljáig kell elvégezni.

3.3. A javasolt lelőhely-diagnosztikai vizsgálatok költségkalkulációja

Vizsgálat típusa	Nettó egységár	Terület/Hossz	Kalkulált nettó költség*
<i>Geofizikai kutatás (mágneses)</i>	40 Ft/m ²	nem ismert m ²	nem kalkulálható Ft
<i>Próbafeltárás</i>	2 520 Ft/m ² pozitív eredmény esetén; 1100 Ft/m ² negatív eredmény esetén	nem ismert m ²	nem kalkulálható Ft
<i>Feltárási projektterv összeállítása</i>	50 000 Ft	nem ismert km	nem kalkulálható Ft

Összesen	nem kalkulálható Ft

*Kötv. 19. § (4) alapján, a Korm. R. 8. mellékletében meghatározott hatósági egységarak szerint

A Kötv. 23/F. § 8a) alapján az ár nem tartalmazza a próbafeltárások elvégzéséhez szükséges gépi földmunka költségét!

A végleges költségbecslést a kivitelezési adatok pontosítása, a beruházás végleges megtervezése után lehet elvégezni, a megbízási adatszolgáltatás alapján.

A Kötv. 23/F. (8) értelmében az Előzetes régészeti dokumentáció készítésének teljes költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 0,35%-át, kivéve, ha a Beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja.

Az előzetes régészeti dokumentáció készítésének költsége a terepen végzett régészeti szaktevékenység mellett tartalmazza a végleges leletbefogadás, de nem tartalmazza a próbafeltáráshoz szükséges gépi földmunka, továbbá a munka- és balesetvédelmi szabályok betartásához szükséges műszaki feltételek biztosításának költségét.

A Kötv. 23/F. § (4) bekezdés alapján a nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feltárással összefüggő rendelkezések alkalmazásában – tekintet nélkül a nagyberuházás szakaszolására – a beruházás teljes bekerülési költsége a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 47-51. §-ában meghatározott tételek tervezett összege.

A beruházó nyilatkozata alapján, jelen projekt esetében a beruházás teljes bekerülési költségének 0,35 százaléka megközelítőleg 445 200 000 Ft.

3.4. A javasolt vizsgálatok elvégzésére jogosult intézmény megnevezése

Az Előzetes régészeti dokumentációhoz kapcsolódó geofizikai kutatás és a próbafeltárások elvégzésére, a Kötv. 23/C. § (3) bekezdés és a Korm. R. 3. § (3) alapján a Magyar Nemzeti Múzeum (regeszetiprojektiroda@hnm.hu) jogosult.

Budapest, 2024. március 20.

Koller Melinda
régész

